

i alle Skolens Klasser i Haandarbejde. Da der staaer i Skoleloven, at hvor der er ansat Lærerinder, skulle de undervise i alle Skolens Klasser i Haandarbejde, har Ministeriet ment det rigtigst at gaa ud fra, at det har været Lovgivningsmagts Mening, at hun skulde undervise i Haandarbejde i hele Skolen, og det er ogsaa ført igennem. Da imidlertid Forskolélærerinderne ere tarveligt lønnede — det er dem, der gennemgaaende ere tarveligst lønnede, idet deres Lønninger ere fra 350 Kr. og op til 600 Kr., og for det meste holde sig stærkt nede omkring de 350 Kr. op til 4—500 Kr. — og da det er et ikke lille Arbejde for en Forskolélærerinde at paatage sig, har jeg ment, der var Rimelighed for, at man giver dem, ogsaa de nu ansatte, en Ekstrabevilling af de 50 Kr. Det tror jeg ogsaa, Kommunerne ville kunne overkomme og i Virkeligheden godt ville give, og det er et lignende Beløb som det, man i sin Tid gav for at faa undervist i Haandarbejde af Kvinder, som ikke egentlig vare ansatte ved Skolerne.

Saa komme vi til denne Ringer, som man har opholdt sig over og gerne vilde have givet en Titel eller noget andet. Det tror jeg ikke, man skal befytte sig paa. Lad os blot kalde ham Ringer, som han i Virkeligheden er; vi have dem jo allerede trindt omkring ved Landets Kirker. Her er nu ikke Spørgsmaalet, om Lærerne have Forpligtelse til at udføre de Arbejder, som finde Sted med Kirkens Rengørelse og med Rengørelse af, hvad der hører til Altertjenesten, Daabstjenesten osv., og om de ere forpligtede til at udføre ogsaa saadanne ny Paalæg, som Tiden medfører Nødvendigheden af. Thi at de have en saadan Forpligtelse, nærer jeg ikke Spor af Tvivl om. De have Forpligtelse til at udføre alle de Arbejder, som Tiden kræver ved disse Handlinger ved Kirkerne. Det har været nødvendigt at paalægge dem noget mere Arbejde i Anledning af de Foranstaltninger, som man maatte gennemføre med Hensyn til Nadverens Forvaltning. Disse Foranstaltninger have ligeledes været nødvendige. Det har været nødvendigt at paabyde mere Renlighed i dette Forhold. Efterhaanden som Befolkningen selv i sine daglige Forhold kræver flere og flere hygiejniske Hensyn og Renlighedshensyn tagne, har det ogsaa været nødvendigt i Kirkerne at kræve noget lignende. Det er efter mit Skøn f. Eks. ikke rigtigt, at Præsten gaar og lægger Hænderne paa Hovederne af maaske langt over Hundrede Altergæster, og med de

samme uvadskede Hænder uddeler Brødet til Nadvergæsterne. Der kræves større Renlighed nu, end man kunde hjælpe sig med tidligere, og dette — ikke at tale om Smittefaren — har nødvendiggjort de Cirkulærer, der ere udstedte om disse Foranstaltninger. At Læreren saa maa paatage sig lidt mere Ulejlighed og Arbejde, det er rimeligt, og at de have en Forpligtelse dertil, det er utvivlsomt. Nu er der imidlertid fra enkelte Læreres Side agiteret imod dette, og jeg har paa Rigsdagen — ikke offentligt, men ved at tale med Medlemmer — mærket, at denne Agitation har gjort en Del Virkning herinde, idet der er Medlemmer, der have ment, at naar Lærerne stillede sig saaledes, skulde de rigtig nok ikke imødekømmes i Retning af at faa deres Arbejde lettet ved denne Ringer. Jeg vil meget bede om, at man ikke lader sig beherske af en saadan Stemning. Man maa huske paa, at i alle Lejre er der mindre fornuftige Mennesker, ogsaa blandt Lærerne, det nytter ikke at nægte det; men hvorfor skal det gaa ud over det store Tal af Lærere og Lærerinder, at nogle enkelte ufornuftige Mennesker fare op og agitere over disse Bestemmelser? Man maa undersøge, om der er nogen Begrundelse for at komme Lærerne i Møde i denne Henseende, og det mener jeg, der er. Man kræver allerede nu mere end tidligere og vil efterhaanden kræve mere og mere i Retning af Kirkernes Rengøring og Hygge, og den Pligt, Kirkebylærerne have haft, bliver derved tungere og tungere, eftersom Tiden gaar. Allerede Andeningen af 1814 havde Øje for, at det ikke var saa ganske lidt, Læreren her skulde paatage sig, idet den hævdede, at der burde ansættes en Mand til Hjælp, som kaldtes Kirkebud. Grunden til, at saadanne Kirkebud ikke blev ansatte, skønt man i 1814 havde Øje derfor, var vel nok den, at man i 1814 sagde, at deres Løn skulde udredes af Degneindtægterne, men samtidig anviste Degneindtægterne til Brug for Skolekassen i det hele, og da man nu ikke kan spise sit Æble to Gange, blev der i Virkeligheden ikke meget til Kirkebudet, medmindre man vilde paalægge Læreren selv at holde Budet. Derfor blev det ikke til noget, men jeg tror, at det for Menighederne vil være heldigt, om man faar en saadan Mand, og for Lærerne vil det være en tyngende Byrde, om man vil kræve, at de skulle blive ved at paatage sig alle disse Pligter. Nu har man ment, at det bliver for dyrt for Menighederne at udrede disse Beløb, og jeg